

ע"פ 4045/18 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 4045/18

לפני:

כבוד השופט נ' סולברג

כבוד השופט ג' קרא

כבוד השופט י' אלרון

פלוני

המערער:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערעור על הכרעת הדין מיום 18.12.2017 ועל גזר הדין מיום 24.4.2018 של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (המחלקה הכלכלית) בת"פ 10571-02-15 שניתנו על ידי כבוד השופט ח' כבוב - סג"נ

(6.5.2019)

(23.5.2019)

א' באייר התשע"ט

י"ח באייר התשע"ט

תאריכי הישיבות:

עו"ד איתן מעוז; עו"ד דניאל עינב

בשם המערער:

עו"ד שירי גפני; עו"ד אסף עיסוק

בשם המשיבה:

פסק-דין

השופט נ' סולברג:

1. ערעור על הכרעת הדין מיום 18.12.2017 ועל גזר הדין מיום 24.4.2018 של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בת"פ 10571-02-15 (סגן הנשיא, השופט ח' כבוב). המערער (להלן: פלג) הורשע בעבירות של מתן שוחד, קבלת

עמוד 1

דבר במרמה בנסיבות מחמירות, תרמית בניירות ערך והלבנת הון; ונדון לעונש של 33 חודשי מאסר בפועל ומאסר על-תנאי. כמו כן חויב פלג בתשלום קנס כספי בסך של 1.5 מיליון ₪ או 18 חודשי מאסר תחתיו.

עיקרי כתב האישום

2. כתב האישום מתאר השתלשלות נרחבת, שעניינה 'שותפות' שנרקמה בין פלג לבין אדם בשם גיא ממן (להלן: ממן). במועד הרלבנטי, היה ממן אמן על ניהול תיקי מניות בחשבונות קרנות הפנסיה ופוליסות משתתפות ברווחים של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: מגדל). השניים סחרו יחדיו בניירות ערך באופן מרמתי, תוך ניצול הידע של ממן, ושליטתו בחשבונות במגדל, שעליהם היה אמן מתוקף תפקידו ומעמדו (להלן: חשבונות מגדל).

3. בסוף שנת 2006 החליטו ממן ופלג לנצל את מעמדו של ממן במגדל לצורך השאת רווחיהם האישיים. הדבר נעשה דרך מסחר בניירות ערך בשני חשבונות, שנרשמו על שם בני משפחתו של פלג, שבהם היה פלג רשום כמיופה כח (להלן: חשבונות פלג). את המימון לעסקאות סיפק פלג; ברווחים תכננו השניים להתחלק באופן שווה. ממן ופלג ביצעו מאות עסקאות, מתואמות ועצמיות, בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. חלק מהעסקאות אף בוצע ישירות בין חשבונות מגדל לבין חשבונות פלג. ממן היה בעל שיקול הדעת לגבי ביצוע העסקאות, והיה מנחה את פלג כיצד לפעול בחשבונות פלג, במקביל לביצוע פעולות בחשבונות מגדל. שיטת הפעולה היתה כדלקמן: ממן היה מורה על מכירות או רכישות מסיביות של מניות בחשבונות מגדל; הדבר היה גורם לירידה או לעליה בשערי המניות (בהתאמה), מחמת היקפו והשפעתו של המסחר שמבוצע על-ידי גוף מוסדי בגודלה של מגדל. במקביל לכך היה ממן מנחה מראש את פלג לרכוש או למכור מניות באופן ובמועדים שבהם ידעו כי ייווצר להם רווח מובטח. פעילותם של פלג וממן השפיעה על תנודות שעריהם של כ-59 ניירות ערך, ובכך חשפה את הציבור לנתוני מסחר כוזבים.

4. על בסיס שיטת פעולה זו, פעלו ממן ופלג עד לשנת 2011 בחשבונות מגדל ובחשבונות פלג, בכספים בהיקף שלמעלה מ-500 מיליון ₪. השניים ביצעו לכל הפחות 843 עסקאות מתואמות בין חשבונות פלג ומגדל בהיקף של כ-96 מיליון ₪; הם קיבלו מפעילותם המרמית סך של 10,914,279 ₪, כרווחים שהצטברו בחשבונות פלג. פלג איפשר לממן לפעול בחשבונותיו ולהנות מהרווחים שנצברו בהם מבלי להזדהות כמיופה כח, באמצעות כרטיס אשראי המשויך לחשבון. מדי פעם גם העביר לממן מעטפות המכילות כסף מזומן. בסך-הכל משך ממן מחשבונות פלג סך של 2.4 מיליון ₪. נוסף על האמור, סחר פלג בנפרד גם בחשבון על שם אמו, על בסיס המידע שקיבל מממן. בחשבון זה סחר פלג בהיקף של כ-14 מיליון ₪, ופעולות אלו הניבו רווח שנצבר בחשבונו של אמו, בסך של 395,000 ₪ לכל הפחות.

5. נוכח האמור, הואשם פלג, והורשע בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, במתן שוחד (סעיף 291 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק)); בריבוי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (סעיף 415 לחוק); בתרמית בניירות ערך (סעיף 54(א)(2) לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968); ובהלבנת הון (סעיפים 3(א) ו-3(ב) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000). ממן הורשע בהליך נפרד, ועניינו אינו נדון לפנינו.

פסק הדין של בית המשפט המחוזי

6. בהכרעת דין מפורטת עמד בית המשפט המחוזי על גדרי המחלוקת שניצבה לפניו, שעיקרה בשאלת מודעותו של פלג לפעילות התרמיתית שבוצעה על-ידי ממן, ובשאלה האם דובר ב'שותפות' תרמיתית בין השניים. פריטת מחלוקת זו לפרוטות העלתה שאלות מספר: האם ממן העביר לפלג 'טיפים' לגבי המסחר, או שמא דובר בפעילות משותפת ממש; מהימנות עדותו של ממן; מודעותו של פלג לתרמית, לתפקידו של ממן במגדל ולקשר בין מעמדו לבין רווחיהם; ועוד כהנה וכהנה מחלוקות באשר לראיות. לא נרחיב עוד על פרטיה של הכרעת הדין משום שכפי שיובהר, חזר בו פלג מהערעור במישור זה.

7. בגזר הדין מיום 24.4.2018, עמד בית המשפט על טענות הצדדים לעונש מזה ומזה, והתייחס גם להליך שהתנהל בעניינו של ממן ולעונשים שנגזרו עליו. ראשית קבע בית המשפט, כי חרף פרק הזמן הממושך שבמסגרתו בוצעו העבירות, יש לראותן כאירוע עברייני מתמשך אחד לצרכי גזירת העונש. בפנותו לקביעת מתחם העונש ההולם, עמד בית המשפט על הערכים החברתיים שבהם פגעו המערערים במעשיהם – תפקודו התקין של שוק ההון; חובתם של בעלי תפקידים המנהלים כספים של אחרים לפעול לטובת עניינם של החוסכים בלבד; תקינות המינהל הציבורי והאמון בו, מקום שבו עובד ציבור מעורב בעבירות שוחד. בית המשפט הדגיש את מגמת ההחמרה בענישה בעבירות שבתחומי שוק ההון, נוכח הנזק הרב שעשוי להיגרם בעטיין, והמניע הכספי המובהק העומד לרוב מאחוריהן. בית המשפט התייחס גם לנסיבות ביצוע העבירה; התכנון שקדם לה; חלקו היחסי של פלג במעשים; נזקי העבירה, בכח ובפועל; מדיניות הענישה הנוהגת, כפי שעלתה מטיעוני הצדדים לעונש; והעונש שהושת על ממן. בהתחשב בכל אלו, תחם בית המשפט את מתחם העונש ההולם בין 30 ל-48 חודשי מאסר בפועל.

8. אשר לעונש המתאים בגדרי המתחם, התייחס בית המשפט לעונש שנגזר על ממן, ולהבדלים שבין הנסיבות בעניינו לבין נסיבותיו של פלג: לא הוכח כי פלג יזם את המעשים; הוא איננו עובד ציבור, להבדיל מממן; על כל ההכנסות שהפיק מפעילות המרמה – הצהיר לפני רשויות המס, ושילם בגין מס בזמן אמת. לעומת זאת צוין, כי בעוד שלזכותו של ממן נזקפו הודאתו והיחסכון בזמן שיפוטי, ומבלי לבוא חשבון על כך עם פלג, ההליך דנן נוהל עד תום. סוף דבר נקבע, כי חלקו של פלג חמור פחות מזה של ממן באופן ברור, וזאת חרף העובדה שפלג הפיק סכום רווח גדול יותר מממן. בית המשפט התחשב גם בגילו של פלג; בפגיעה במשפחתו; בחלוף הזמן; ובצורך בהרתעת היחיד והרבים. נוכח האמור, הושת על פלג עונש של 33 חודשי מאסר בפועל. בנוגע לרכיב הקנס הודגש, כי לפי מצוות סעיף 63(א) לחוק יש לגזור את שיעורו משווה של טובת ההנאה שהושגה מביצוע העבירה או מגובה הנזק שנגרם, לפי הגבוה; וכי ניתן היה לכאורה להשית קנס בגובה של כ-44 מיליון ₪ בנסיבותיו של הנדון דידן. עוד הודגש, כי רווחיו של פלג מהפעילות המרמיתית עמדו על סך של כ-8.5 מיליון ₪ (שנתרו בחשבונות פלג לאחר המשיכות שביצע ממן), מעל לפי שלושה מהרווחים שהפיק מממן. בית המשפט התחשב בכך שפלג שילם מיסים על רווחיו, ולא התעלם מכך שרשויות המס מתדפקות על דלתו בדרישות נוספות כעת. נוכח האמור נקבע, כי יש להשית על פלג קנס משמעותי ביחס לזה שבו חויב מממן. לפיכך, הושת על פלג קנס בסך של 1.5 מיליון ₪, או 18 חודשי מאסר תחתיו.

עיקרי טענות הצדדים בערעור

9. בגמר הדיון שהתקיים לפנינו ביום 6.5.2019, הערנו על הקושי שבטענותיו של פלג ביחס להכרעת הדין – המתמקדות בממצאים מבוססים של עובדה ומהימנות שקבע בית המשפט המחוזי. באופן מנומק ובפירוט, נדרש בית המשפט המחוזי למכלול הראיות; ומצדנו, היטב השתכנענו בקיומן של ראיות ישירות וראיות נסיבתיות להוכחת אשמתו

של פלג. הצבענו עליהן. בהתאם, המלצנו לפלג לשקול שוב את טענותיו ביחס להכרעת הדין. בדיון שהתקיים ביום 23.5.2019, הודיענו פלג כי לא יעמוד עוד על טענותיו במישור זה, הודה אפוא באשמתו, וחזר בו מערעורו על הכרעת הדין. לפיכך נתמקד בטענות ביחס לגזר הדין.

10. בערעורו על גזר הדין טוען פלג, כי העונש שהושת עליו חמור באופן ניכר מהנהוג במקרים דומים, ואף במקרים חמורים בנסיבותיהם מהנדון דידן. לדידו, לא ניתן דגש מספיק להבדל בינו לבין ממן – עובד ציבור ו'איש הפנים' אשר מעל באמון שניתן בו מזה, ואזרח הנמצא מ'צדה השני' של העבירה מזה. נטען, כי הבדל זה מצא את ביטויו בשלב קביעת העונש המתאים לפלג בגדרי מתחם העונש ההולם, אולם היה מקום להתחשב בו בשלב קביעת המתחם מלכתחילה. הדבר הוביל, לשיטת פלג, לשגגה ולהחמרה יתרה עמו. עוד נטען, כי בית המשפט שגה גם בהתייחסו להיקף הרווחים שהפיק פלג מפעילותו, כשיקול ל"הרמת רף הענישה" בעניינו ביחס למקרים דומים. לשיטתו, מדובר באמת מידה החורגת מתכליתה של עבירת התרמית, שאיננה עבירה תוצאתית. אשר לקנס נטען, כי הוא "גבוה לאין שיעור מכל קנס שהוטל אי פעם בנסיבות דומות" ואף בנסיבות "חמורות בהרבה". נטען, כי יסודה של ההחמרה בטעות שיצאה מלפני בית המשפט המחוזי – שלפיה הפיק פלג רווח בשיעור גבוה מזה שהפיק ממנו. הודגש, כי "טובת ההנאה שהתקבלה בכיסו של המערער בפועל מתוך הפעילות, נאמדה (בהתאם לקביעת הכרעת הדין כי השניים חלקו ברווח 'שווה בשווה') – בסכום זהה לזה של ממן". בהמשך לכך נטען, כי בקביעת גובה הקנס הסתמך בית המשפט באופן בלעדי על סעיף 63(א) לחוק, המתווה את גבול סמכות הענישה בנוגע לקנסות כבעניינו, אך לא נועד להוות סעיף 'מנחה' בלעדי בהפעלת שיקול הדעת.

11. בתשובתה עמדה ב"כ המדינה על יחודו של הנדון דידן מבחינת היקפן של פעילויות המסחר ושל הרווחים שהופקו במרמה. על בסיס האמור, הצביעה ב"כ המדינה על השונה בין עניינו לבין פרשות אחרות, שמהן ביקשו סניגוריו של פלג ללמד על החומרה היתרה שבעונשו. הודגש, כי משקל ראוי ניתן להבדלים בין חומרת מעשיהם של פלג וממן, ולחלקיהם היחסיים בביצוע העבירה.

12. בדיון שנערך לפנינו ביום 6.5.2019 חזר בא-כוחו של פלג על עיקר טענותיו. הודגש, כי לשיטתו ראוי היה להביא לידי ביטוי את ההבחנה בין מעמדו של ממן לבין זה של פלג ביצירת מתחם עונש הולם קל במידה משמעותית מזה שנקבע בפועל. בהקשר זה נטען, כי עונשו של פלג מחמיר אף ביחס למקרים דומים שבהם הנאשם היה בעצמו 'איש הפנים', על החומרה היתרה המיוחסת לכך בפסיקה. אשר לקנס נטען, כי לא היה מקום להחמיר עם פלג לעומת ממן, שכן שניהם אמורים היו להפיק רווחים שווים לפי תכניהם, ולכן ראוי להטיל עליהם קנס בשיעור זהה. הקלה בקנס נתבקשה גם נוכח שומת מס בסך של כ-2 מיליון ₪ שניצבת לפתחו של פלג, ומשום שבעקבות הרשעתו לא יוכל לשוב עוד לתחום עיסוקו, הדורש סיווג בטחוני ברמה גבוהה. ב"כ המדינה הדגישה לפנינו, כי חומרתו היתרה של הנדון דידן מתבטאת בתכנון ובתחכום של המעשים, במשכה הארוך של תקופת הביצוע, בשיטתיות וברווחים החריגים שהופקו מן המעשים. שיטת הפעולה הפכה לעסק של ממש, ולמקור פרנסה מרכזי עבור פלג – שהיה אמון גם על ניהולו החשבונאי של ה'עסק'. נטען, כי המקרה חריג בנוף הפסיקה בהיקפו ובחומרתו, וכי מתחם העונש ההולם שנקבע ראוי ותואם את נסיבותיו. ב"כ המדינה הפנתה בהקשר זה לעניין מרקדו (ע"פ 8573/96 מרקדו נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(5) 481 (1997)), כמקור ההשוואה המתאים ביותר לעניינו מבחינת שיטת והיקף המעשים.

דין והכרעה

13. יריעה רחבה נפרשה לפנינו, הן בטענותיהם של באי-כח הצדדים, בכתב ובעל-פה, הן בפסק דין מפורט ומנומק היטב שיצא מלפני בית המשפט המחוזי. לאחר שנדרשתי לאלו גם אלו, באתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות ברובו ולהתקבל במקצתו, ביחס לרכיב הקנס, כפי שיפורט.

14. מזה שנים נוהגת מגמת החמרה בענישת עבירות 'צווארון לבן', וטעמים רבים לגישה זו: עבירות ה'צווארון הלבן' פוגעות בלבו של שוק ההון ובמוסכמות היסוד שעליהן הוא מושתת. פגיעתן הרעה נותנת אותותיה במספר מישורים - בין היתר, דרך פגיעה ישירה במשקיעים, פגיעה בחסכונות הציבור המושקעים בשוק, וערעור האמון בשוק בכללותו. עבירות אלו מזמינות תחכום, ועל-פי רוב הן קשות לגילוי. לא אחת פגיעתן קשה מזו של עבירות הרכוש ה'מסורתיות', שכן להבדיל מהן, נזקי העבריינות הכלכלית אינם מסתכמים בהכרח ב'משחק סכום אפס'. המניע לעבירות אלו מוסיף אף הוא טעם לפגם ולפסול מוסרי. ככלל, יסודו אינו בדוחק או במצוקה, אלא הוא טמון בתאוות בצע, ובנכונות לנצל את מעמדו העדיף ממילא של העבריין כדי 'לחלוב' מן המערכת, על חשבון ציבור המשקיעים הרחב (ראו, בין רבים אחרים, ע"פ 4666/12 גורבץ נ' מדינת ישראל (8.11.2012) (להלן: עניין גורבץ); ע"פ 6020/12 מדינת ישראל נ' עדן (29.4.2013); ע"פ 4430/13 שרון נ' מדינת ישראל (31.3.2014) (להלן: עניין שרון); ע"פ 8465/15 בן זקן נ' מדינת ישראל (12.9.2016) (להלן: עניין בן זקן)). על כן נקבע באופן עקבי, כי יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה בעבירות אלו:

"על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הרובצת לפיתחה של העבריינות הכלכלית המתוחכמת, את היקף הקרבנות העלולים להיפגע ממנה, את הקושי והמורכבות שבאיתורה ואת ההוקעה הברורה של יסודות השחיתות וניצול עמדות הכח, השליטה והמידע הכרוכים בביצועה" (ע"פ 9788/03 טופז נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 245, 250 (2004)).

15. לגופו של עניין - מתחם העונש ההולם, ועונש המאסר שנגזר בפועל, אינם מן הקלים. ב"כ הצדדים טענו במישור זה בכה ובכה; ניתחו, השוו והבחינו בין פסקי דין הקרובים לענייננו, ולא נחזרו על הדברים (ראו והשוו, בין היתר: עניין גורבץ; עניין שרון; ת"פ (כלכלית ת"א) 63028-12-17 מדינת ישראל נ' וייסמן (14.1.2018); ת"פ 16941-03-14 מדינת ישראל נ' בביוב (17.2.2015)). בצדק הדגישה ב"כ המדינה, כי הקרוב ביותר בהיקפו ובמהותו לנדון דידן הוא עניין מרקדו הנזכר לעיל. שם נגזר על הנאשם אדלר, 'מקבילו' של פלג באותו עניין, מאסר בפועל למשך 42 חודשים, וקנס בסך של מיליון ₪ (שהיווה כפל טובת ההנאה שצמחה לאדלר באותו עניין). אולם גם עניין מרקדו הנ"ל אינו חופף במלוא נסיבותיו לנדון דידן. אכן, ישנו קושי מסוים בבחינת מדיניות הענישה הנוהגת, שכן לרוב מדובר במעשים שמבוצעים בידי 'איש הפנים' עצמו; בצדק הדגיש בא-כוחו של פלג את החומרה היתרה המיוחסת למעשים, כשהם מבוצעים בידי 'איש הפנים' שבו ניתן האמון. אולם, אין משמעות הדבר שהלמידה מהתם להכא איננה מתאפשרת באופן מוחלט. לצד הבחנה זו - 'איש הפנים' לעומת 'איש החוץ' - מתאפיין הנדון דידן בנסיבות רבות לחומרה, מהקיצוניות שנראו במחוזותינו בעת האחרונה. מהותן טמון בהיקפן האדיר של הפעולות: פלג וממן פעלו בכספים בהיקף של כחצי מיליארד ₪; ביצעו עסקאות מתואמות בהיקף המתקרב למאה מיליון ₪; וגרפו רווחים מובטחים בסך של כ-11 מיליון ₪ (ובל נשכח, כי פלג פעל בחשבונות נפרדים על שם אמו, בהיקף נוסף של כ-14 מיליון ₪).

16. באת-כוח המדינה הדגישה, כי הרווח שהפיקו ממן ופלג במעשיהם הוא חסר תקדים בעבירות ניירות ערך. בהקשר זה הטעים בא-כוחו של פלג, כי אין להתייחס לרווחים שהופקו כאמת-מידה להחמרה בעונש, שהרי בעבירות התנהגותיות עסקין - איסור שאיננו מותנה בתוצאה. לא אכחד, טענת הסניגור המלומד - משמעותית. האיסור איננו על ההגעה לתוצאה פלונית; ההתנהגות עצמה היא זו שאסורה. מבחינה זו, דין תרמית בניירות ערך שכשלה בהפקת רווח, כדין תרמית שצלחה. אולם, וזאת עיקר - הרווח שהופק בפועל איננו נתון בלתי-רלבנטי כל עיקר. הוא מלמד על עומק השיטתיות שבעבירה, התכנון, הביצוע המדויק, היקפה של 'חליבת' המערכת וניצול מנגנוני השוק. כל אלו 'מתנקזים' לכדי ייצוג בשורת הרווח. הם פוגעים במישרין באמון הציבור בתפקודו של שוק ההון, וכפועל יוצא מכך גורמים לפגיעה בתפקוד השוק עצמו. הם כולם נסיבות רלבנטיות. אכן, המערער אינו נענש על עצם הפקת הרווח; אך הרווח, בין היתר, מדגיש את חומרתן של נסיבות ביצוע העבירה. סוף דבר, בית המשפט המחוזי התחשב במכלול השיקולים הצריכים לעניין, ובהם גם בחלקו היחסי של פלג במעשים לעומת זה של ממן. על בסיס אלו השית על פלג 33 חודשי מאסר בפועל, ולא מצאתי מקום להתערב במישור זה. המאסר לבטח מכביד, מעיק, אך נחוץ. זאת, משיקולי גמול והרתעה, בשים לב לנסיבות ביצוע העבירות, ובהתחשב גם בנסיבות האישיות.

17. אשר לרכיב הקנס, לא אחת נקבע כי תכליתו "מניעת כל טובת הנאה ממעשה העבירה, ואף יצירת מצב לפיו ביצוע העבירה לא יהא כדאי כיוון שהעברין צפוי לכך שייפגע בכיסו אף מעבר לשוויה של טובת ההנאה שצמחה לו בעבירה" (ע"פ 7159/13 ברזילי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (16.3.2015); ראו גם עניין בן זקן, פסקה 17). הפגיעה הממונית בעברין צריכה להיגזר אפוא מהתועלת שצמחה מביצוע העבירה, שהרי תכליתה "שמיטת הקרקע תחת הכדאיות הכלכלית שבביצוע העבירה" (ע"פ 5076/14 שטרית נ' מדינת ישראל, פסקה 116 (29.12.2015); עניין מרקדו, בעמוד 587). תכלית זו באה לידי ביטוי גם בסעיף 63(א) לחוק, הקושר במישרין בין טובת ההנאה שהפיק העברין לבין גובה הקנס שניתן להשית עליו. צא ולמד, המחוקק ציוונו להאחז בטובת ההנאה שהפיק העברין כאמה למידת העונש המתבקש. טען לפנינו בא-כוחו של פלג, כי ההתחשבות ברווח שהפיק אינה אמת-מידה מתאימה לשם החמרה עמו. למקרא גזר הדין עולה, כי הרווח שהופק לא היווה כשלעצמו "קרבן קפיצה" נורמטיבי, כלשונו, להחמרה בעונשו של פלג ביחס לרכיב המאסר - אלא, כאמור, לכל היותר סממן לחומרת נסיבות ביצוע העבירה. אדרבה; התייחסותו של בית המשפט לשורת הרווח נעשתה אך לעת פנייתו לקבוע את גובה הקנס. שם, כאמור, ברי כי טובת ההנאה שהפיק העברין מהווה שיקול עיקרי.

18. בא-כוחו של פלג הוסיף וטען, כי משנעדרו פלג וממין לחלוק יחדיו באופן שווה ברווחי המסחר, ראוי להשוות את גובה הקנסות שבהם חויבו, ולא היה מקום לייחס לפלג רווחים בסך של כ-8.5 מיליון ₪ (יתרת הרווח שנצברה בחשבוניתו לאחר הפחתת משיכותיו של ממין). אף אם יש טעם בדברים, ענייניהם של פלג וממין נבדלים זה מזה באופן משמעותי. סכום הקנס שהושת על ממין נקבע מתוך התחשבות בנסיבות אישיות קשות בעניינו, ובפרט בהתחשב בצפיפות קונקרטיות בגדרי הסדר הטיעון שאליו הגיעו הצדדים. נוכח אלו, הושת עליו קנס כספי בשיעור נמוך, "מתון ומתחשב" (ע"פ 6978/15 ממין נ' מדינת ישראל (8.1.2018)). לא כך הם פני הדברים ביחס לפלג; יחד עם זאת, בהצטרב השיקולים כולם, יש מקום להפחתה מסוימת בסכום הקנס שבו חויב. יש ליתן משקל להכרה בחומרת מעשיו וללקיחת האחריות, חרף השלב המאוחר בהליך שבו באו אלה לידי ביטוי. שנים ארוכות חלפו, התדיינות ממושכת, משאבים שיפוטיים הושקעו; אך בסופו של דבר, הודה פלג באשמתו. ראינו לייחס משקל לדבר הזה. הכרה של אדם באשמתו, היא שלב ראשון בדרך לתשובה. בהתחשב בפעלו של פלג ובאורחות חייו, ניתן לצפות שלא יכשל עוד בעתיד, ויחזור לתלם. בתוך כך התחשבנו גם בנטען לפנינו במישור האישי, בפרט ביחס לחסמים שבהם יתקל פלג בעקבות הרשעתו

ולאחר ריצוי עונשו, לכשינסה לשוב לתחום עיסוקו. נוכח האמור, ראינו לנכון להפחית חצי מיליון ₪ ממסכום הקנס שבו חויב פלג, כך שיעמוד על סך של מיליון ₪.

19. סוף דבר, אציע לחברי כי נקבע כדלקמן:

הערעור על הכרעת הדין – נדחה.

הערעור על גזר הדין נדחה בעיקרו ומתקבל בחלקו: פלג יחויב בתשלום קנס בסך של מיליון ₪, שישולם בעשרה תשלומים שווים ורצופים בסך של 100,000 ₪, החל מיום 1.8.2019 ובכל ראשון לחודש שאחריו, או 12 חודשי מאסר תחתיו; שאר רכיבי גזר הדין (33 חודשי מאסר ו-15 חודשי מאסר על-תנאי) יעמדו בעינם.

20. בשולי הדברים: פלג מבקש כי נורה על 'חלון' בצו עיכוב יציאתו מהארץ, זאת מחמת זכייתו בנסיעה בת שלושה ימים לחו"ל מטעם מקום עבודתו. המשיבה מתנגדת לבקשה, ומציינת כי פלג אינו נהנה עוד מחזקת החפות, אלא הורשע בדינו ונקבע כי מעשיו מצדיקים את שלילת חירותו. עוד הודגש, כי ביחס למי שתלוי ועומד נגדו עונש מאסר בפועל, מתן היתר לצאת את גבולות הארץ מעורר חשש מובנה ומוחשי לבריחה מאימת הדין. על כן, ככל שאין טעמים חיוניים לנסיעה – הנטייה בפסיקה היא לדחות בקשות כגון דא. התלבטתי בעניין זה, עד שהגעתי למסקנה כי הדין עם המשיבה, ואין הצדקה לחריגה מדרך הכלל בכגון דא. אמת נכון הדבר, פלג התנהל במשך ההליכים נגדו בצורה תקינה גם ללא צורך בערבויות. צדו השני של המטבע נעוץ בנסיבותיו הפרטניות של המקרה, כגון השלב בהליך, חומרת העבירה, נסיבותיה וחומרת העונש הצפוי. הן אבן-הבוחן לקיומו של יסוד סביר לחשש מפני הימלטות (ראו ע"פ 4301/15 פינטו נ' מדינת ישראל (6.8.2015); בש"פ 5474/14 מדינת ישראל נ' אוחנה (28.8.2014)). בנדון דידן, אין מדובר בעניין דחוף או בצורך רפואי, כי אם בנסיעת פנאי, מבלי להקל בחשיבותה מבחינה אנושית ומשפחתית (השוו: ע"פ 4220/06 קונין נ' מדינת ישראל (10.8.2006)). השלב בהליך המשפטי – מאוחר; הדין הוכרע, הערעור נדון, ופסק הדין ניתן בזאת. נסיבות המקרה אינן מאפשרות להתיר את יציאתו של פלג מן הארץ. בקשתו בהקשר זה – נדחית. לא כן לגבי בקשתו האחרת של פלג, לעכב לתקופה מסוימת את תחילת ריצוי עונש המאסר. מתוך התחשבות בנסיבותיו ובצורך להסדיר את ענייניו, כספיים ואחרים, לפני תחילת ריצוי עונש המאסר בפועל, אציע ליתן לו שהות מסוימת נוספת טרם תחילת ריצוי עונשו.

ש ו פ ט

השופט ג' קרא:

אני מסכים.

עמוד 7

ש ו פ ט

השופט י' אלרון:

אני מסכים.

ש ו פ ט

לפיכך הוחלט כאמור בפסק הדין של השופט נעםסולברג.

המערער יתייצב לריצוי עונש המאסר בפועל שהוטל עליו ביום 21.7.2019 עד השעה 10:00 בימ"ר ניצן, או על-פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם לאלתר את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתן היום, כ"אבאיירהתשע"ט (26.5.2019).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט